

OHJAUKSEN KEHITTÄMINEN POHJOIS-POHJANMAALLA

- katsaus hankkeiden antiin
elinikäisen ohjauksen kehittämisen strategisten tavoitteiden suhteen -

Keskustelut ryhmissä

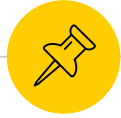

Ryhmällänne on tarkasteltavana yksi elinikäisen ohjauksen kehittämisen strateginen tavoite. (Ks. strategia-asiakirjasta lisää tietoa tavoitteesta tarvittaessa.)

- Pohfikaa, millaisin toimin tavoitetta on edistetty ja edistetään parhaillaan Pohjois-Pohjanmaalla tietojenne mukaan. Tukenanne on hankkeiden omat kuvaukset siitä, mitä painopistettä he edistävät erityisesti.

- Keskustelkaa siitä, mitä vielä tulisi tehdä, jotta tämä elinikäisen ohjauksen kehittämisen tavoite saavutettaisiin. Mitä tarvittaisiin? Mikä voisi olla ELO-ryhmän ja -toiminnan rooli?

- Miten voisimme tehokkaammin jakaa tietoa ja hyviä käytäntöjä eri hankkeiden kokemuksista ja tuotoksista?

Elinikäisen ohjauksen kehittämisen strategiset tavoitteet

1. Ohjauspalveluja on tasapuolisesti saatavissa ja ne vastaavat yksilön tarpeita

mm. laatukriteerit, oppilaita per ohjaaja – kriteerit, ohjaus laissa, etsivä nuorisotyö, TE-hallinnon neuvonta ja ohjauspalvelut, siirtymävaiheiden ohjauspalvelut, maahanmuuttaja-asiakkaiden huomioiminen, sähköiset palvelut hakijaystävällisiksi ja toimiviksi palveluiksi...

3. Ohjaustyötä tekevillä on tehtävien edellyttämä osaaminen

Kehitetään ohjausalan peruskoulutusta, varmistetaan jatko- ja täydennyskoulutusmahdollisuudet, TE-hallinnon ohjausosaaminen, työpaikkaohjaajien koulutus, kv- ja moniammatillinen ohjaajakoulutus...

2. Yksilölliset uranhallintataidot vahvistuvat

Vahvistetaan yksilöllisiä uranhallintataitoja, yleisiä työelämä tietoja ja –taitoja, tuetaan itsenäisiä ja ei-perinteisiä uravalintoja...

4. Ohjauksen laatu järjestelmiä kehitetään

Valmistellaan elinikäisen ohjauksen laadunhallinnan menettelyt, työvälineet itsearviointi ja palautteen keräämistä varten, huolehditaan ohjaustyötä tekevien saataville tilasto- ja seurantatiedot...

Ohje hanketoimijoille ennakkoon:

Valtakunnalliset elinikäisen ohjauksen kehittämisen strategiset tavoitteet ohjaavat maakuntamme TNO-palveluiden kehittämistyötä. Valitse, mihin tavoitteisiin hankkeenne liittyy erityisesti – ja kerro otsikon alla, millä tavoin hanke tätä tavoitetta edistää!

Lisätietoa tavoitteista (s. 28-36):
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75476/tr15.pdf?sequence=1>

5. Ohjaus toimii koordinoituna kokonaisuutena

ELYN roolia vahvistetaan, elinikäinen ohjaus rakennerahasto-ohjelmissa, työelämäohjelmat koulutuksen järjestäjille, varusmiespalveluksen aikainen ohjaus, elo-ryhmä edistää hallinnonalojen ja toimijoiden yhteistyötä...

Tavoite 1: Ohjauspalveluja on tasapuolisesti saatavissa ja ne vastaavat yksilön tarpeita

- K2K -toiminnassa jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus saada itselleen vapaaehtoinen vanhempi kaveri. Matalan kynnyksen tuki (opiskelijahuoltolaki). Opiskelija itse määrittelee tarvitsemansa tuen Opiskelijan lomakkeeseen. / hanke K2K
- Hanke vastaa Pohjois-Pohjanmaan toisen asteen yhdistelmäpolkutarjonnan edistämisen tarpeeseen. / DigOsPe
- Hankkeessamme kehitetään aikuisten perusasteen ohjaustoimintaa hakeutumisvaiheesta valmistumiseen. Tavoitteena tasapuolinen ja tarpeenmukainen ohjaus. / Omppu
- Hankkeen palvelut ovat saatavissa kaikille kohderyhmään kuuluville henkilöille ja ne kohdistetaan vastaamaan yksilön tarpeita. / Wassup
- Tavoitteena on luoda seutukunnallinen ohjausmalli ohjauksen ja neuvonnan toteuttamisesta seutukunnan alueella. Ohjaus on hajallaan, mutta hankkeessa se halutaan koota yhteen. / TAKE
- OpinTorin ohjauspalvelu on verkossa kaikkien pohjoispohjanmaalaisten saataville asuinpaikasta tai työmarkkina-asemasta riippumatta. / Opintorin digiloikka
- Verkko-ohjausta kehittämällä ohjaus on opiskelijoiden ja hakijoiden saavutettavissa välimatkasta ja elämäntilanteesta riippumatta. / Verkko-ohjaaja
- Hankkeemme Nopo-opinto-ohjaus vastaa yksilöllisiin ohjauksen tarpeisiin. Nopo-opinto-ohjaus on tarkoitettu myös maahanmuuttajataustaisille oppilaille. Nopo-opinto-ohjaajat aloittavat ohjauksen yläasteen 9-luokkalaisten (8lk) kanssa ja jatkavat oppilaan kanssa yhdessä toiselle asteelle (nivelvaihe), jos oppilas keskeyttää opinnot niin hänelle etsitään uusi vaihtoehto. Hankkeen Yhden aikuisen tuen mallissa mallin kokeilijoina toimivat etsivät nuorisotyöntekijät ja toisen asteen koulukuraattorit ja psykologit. Mallissa nuoren tuki on yhdellä taholla. Ohjaus on yksilöllistä. / Nuorisotakuusta toimeen
- TAITAVA-hankkeessa kehitetään verkostomainen avointen opintojen ja oppimisympäristöjen malli, mikä mahdollistaa sujuvat siirtymät ja osaamisen kerryttämisen. / Taitava
- Hankkeen asiakkaiden tapaamiset järjestetään heille sopivissa paikoissa ja aikoina. Palvelut räätälöidään yksilöllisesti asiakkaiden tarpeiden mukaan. / Pipo2

Pienryhmän ajatuksia tavoitteeseen 1 liittyen:

Ryhmä kävi keskustelua erityisesti opinnoista työhön siirtymisen vaiheesta, joka koettiin ongelmalliseksi kohdaksi. Ryhmällä oli huoli TE-palveluiden neuvonnasta ja ohjauksesta ja siitä, kohtaako palvelu sitä tarvitsevia. Ryhmässä katsottiin, että kun tällä hetkellä toisen asteen ammatilliset oppilaitokset tähtäävät opiskelijoiden kanssa tutkinnon valmistumiseen, tulee ammatillisen koulutuksen reformi taatusti muuttamaan tilannetta - ohjaus ei voi päättyä, kun opiskelijalla on tutkintotodistus kädessään. Ryhmää puhututti myös opinto-ohjaajien roolit ja resurssit oppilaitoksissa, joissa on liian vähän mahdollisuuksia panostaa uraohjaukseen.

Tavoite 2: Yksilölliset uranhallintataidot vahvistuvat

- Ohjausprosessin kautta (yksilöohjaus, uravalmennus- ja työkokeilujaksot) asiakkaan ammatti-identiteetti, uranhallinta- ja suunnittelutaidot vahvistuvat. Ohjausprosessin kautta tuetaan myös asiakkaan vuorovaikutus- ja sosiaalisia taitoja, oppimaan oppimaan oppimisen taitoja ja yrittäjämäistä toimintakulttuuria. Maahanmuuttajien kohdalla ohjausprosessin avulla tuetaan myös kulttuurintuntemusta ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. / Ammattikaista
- Sekä 2.asteella että amk-koulutuksessa vahvistetaan ja sujuvoitetaan opiskelijan työvalmiuksia erityisellä tuella ja työelämän valmentamisella: Suomen kielen vahvistaminen, Ammatilliset taidot, Työharjoitteluiden erityistuki, Yksilöllisen urapolun suunnittelu / Opin portailla
- Toisen asteen opiskelijan yksilölliset urahallinnalliset taidot vahvistuvat samalla, kun hän valitsee tutkinnonosan antamaan lisäarvoa työllistymiseen ja/tai jatko-opintoihin. / DigOsPe
- Perusasteen opinto-ohjauksella pyritään kehittämään opiskelijan uranhallintataitoja itsetuntemuksen, ammatinvalinnan ja työelämään pääsemisen taitojen osalta. / Omppu
- Hanke tarjoaa asiakkaille yksilöllistä neuvontaa ja ohjausta muun muassa työnhakuvalmennuksien avulla sekä neuvoo henkilökohtaisesti ansioluettelon ja hakemusten tekemisessä. / Wassup
- Hankkeessa vahvistetaan koulutukseen ja työelämään siirtymistä tukevia palveluita → kiertävä ohjaus- ja neuvontapiste, → Toiminnallinen ohjausote / TAKE
- OpinTorin henkilökohtainen ohjaus tukee aikuisten työikäisten uranhallintataitojen kehittymistä ja vahvistaa yksilöiden kykyä toimia työuran eri vaiheissa. / OpinTorin digiloikka
- Hanke tarjoaa lukionuorille: tulevaisuusohjausta, jossa tehdä suunnitelmia omaan tulevaisuuteen, pohditaan vahvuuksia, arvoja, työelämätaitoja; yliopistoon siirtymistä sujuvoittavia kursseja; tietoa opiskelusta Oulun ja Lapin yliopistoissa ja sen eri tieteistä / Sujuva
- Asiakkaiden lähtötilanne ja tarpeet kartoitetaan ja tarjotaan ohjausta ensisijaisesti tarpeisiin. Nuoren persoonallisuus ja työnhakutaidot otetaan aina huomioon ohjauksessa. Opiskelijoiden käytössä henkilökohtainen opetus- ja työllistymissuunnitelma. / Pipo 2

Tavoite 3: Ohjaustyötä tekevillä on tehtävien edellyttämä osaaminen

- Hankkeessa työskentelee kolme OSAOlaista opinto-ohjaajaa ja tutkinonosatarjonnan valintaa ohjaa ammatillinen ja/tai lukio-opo. / DigOsPe
- Hankkeellamme on mahdollisuus tarjota myös henkilöstökoulutusta ohjaukseen liittyvissä sisällöissä. Tavoitteena laatia myös opas ohjauksen sisällöistä kaikille toimijoille. / Omppu
- Projektityöntekijät kehittävät jatkuvasti omaa osaamistaan ja osallistuvat aktiivisesti ohjausosaamista vahvistaviin koulutuksiin. / Wassup
- Hankkeen tavoitteena on luoda seutukunnallinen ohjausmalli ohjauksen ja neuvonnan toteuttamiseksi. → neuvontaa oppilaitosten ja eri hallinnonalojen yhteistyönä. Opettajien, opinto-ohjaajien ja työpaikkaohjaajien ohjausosaamisen kehittäminen → täydennyskoulutus. → osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen työkalut / TAKE
- Täydennyskoulutus Monikulttuurinen osaaminen ja ohjaaminen –verkkokurssi: antaa työelämän edustajille valmiuksia ohjaukseen ja työhön perehdyttämiseen / Opin portailla
- OpinTorin koulutukset vahvistavat ohjaus- ja neuvontatyötä tekevien verkko-ohjaustaitoja / Opintorin digiloikka
- Digitalisaatio haastaa myös ohjauksen: ohjaushenkilöstön digiohjaustaitojen kouluttaminen kehittää heidän verkko- ja etäohjausosaamistaan. / Verkko-ohjaaja
- Hankkeessa: järjestetään koulutusta opettajille ja opinto-ohjaajille, vahvistetaan lukioiden ja yliopiston välistä yhteistyötä, Lähennetään yliopiston ja lukioiden oppimiympäristöjä yhteistyöprojektein. / Sujuva

Pienryhmän ajatuksia tavoitteisiin 2 ja 3 liittyen:

Ryhmä kävi keskustelua näistä kahdesta ohjauksen kehittämistavoitteesta. Mm. uranhallintataidot -sana saisi mennä vaihtoon, keskustelua oli käyty myös kodin roolista taitojen oppimisessa - koulu kun ei voi olla vastaus kaikkeen huutoon. Ryhmä nosti keskeiseksi ohjattavien itsearvioinnin: se tukee uranhallintataitoja. Taitoja saa monesta paikasta. Oulun ammattikorkeakoulun opettajakorkeakoulussa on käynnistynyt hanke, jossa osaamisidentiteetin kehittymistä tuetaan opintojen alkuvaiheesta lähtien, jatkokoulutusvalintaan ja työelämään siirtymiseen saakka (OSATA-hanke).

Tavoite 4: Ohjauksen laatujärjestelmiä kehitetään

- Hanke edistää yhdistelmäpolkuja ja ohjauksen laadullisuutta, koska ohjaustarjonta on osa muuta tarjontaa toisen asteen opiskelijoilla. / DigOsPe
- Kaikkia ohjauksen osa-alueita tarkastellaan kriittisesti ja pyritään kehittämään. Palautetta opiskelijoilta. Kehitetään työkalu yleissivistävien opintojen osaamisen kartoittamiseen. / Omppu
- Hankkeessa luodaan työkaluja ohjauksen ja neuvonnan laadun sekä toiminnan kehittämiseksi työpajoissa, vaikka mitään laatu- tai järjestelmää ei tavoitella / TAKE
- OpinTorin ohjauspalvelussa kerätään systemaattisesti asiakaspalautetta ja tietoa palvelun toimivuudesta. Alustaa ja ohjausta kehitetään aktiivisesti saadun palautteen perusteella. / Opintorin digiloikka

Tavoite 5: Ohjaus toimii koordinoituna kokonaisuutena

- Ohjaus pureutuu toimimaan toisen asteen opintojen koordinoituna kokonaisuutena / DigOsPe
- Ohjauksen tavoitteet, sisällöt ja työnjako tehdään näkyväksi ja selkeäksi sekä ohjaustoimijoille että opiskelijoille. / Omppu
- Yhteistyösopimukset eri hallinnonalojen kanssa ohjaustyön toteuttamiseksi Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan alueella. / TAKE
- OSAO, SDO ja Diak (2.asteen ja amk-toimijat) ovat yhteistyössä ja yhteistoiminnallisesti luoneet sujuvat opiskelun polut romaneille ja maahanmuuttajille / Opin portailla
- Verkko- ja face to face –ohjaus muodostavat korkeakoulun monimuoto-ohjauksen kokonaisuuden, jossa em. osa-alueet hallitusti ja koordinoitusti täydentävät toisiaan. / Verkko-ohjaaja

Pienryhmän ajatuksia tavoitteisiin 4 ja 5 liittyen:

Ryhmä katsoi, että hankkeita toteuttavissa organisaatioissa ja hankkeilla itsellään yhteistyön tulee olla jatkuvasti esillä, jotta hankkeita ei tehdä erillisissä saarekkeissa, toisista ehkä tietämättä ja päällekkäinkin. Ryhmässä pohdittiin myös elinikäisen ohjauksen monimuotoisuutta ja haasteellista kokonaisuutta: se vaatii erilaisia menetelmiä, kuten kasvotusten tapahtuvaa ohjausta, digitaalisuutta, chat-toimintoja. Miten voisi toimia koordinoituna kokonaisuutena? Tässä hanketoimijat ovat aivan avainasemassa, mutta myös ELO-yhteistyöryhmällä ja ryhmän jäsenillä on tärkeä rooli tiedon viejinä, yhteistyön synnyttäjinä ja verkostojen luojina. Ryhmä totesi, että ohjauksen kehittäminen on sen suhteen puolitiessään maakunnassa, että kehittämishankkeiden tulisi olla helpommin löydettävissä.

Yhteistyöryhmä voisi myös mm. paikallistaa kehittämistä tarvitsevia kohteita, kuten vaikeammin työllistyvät ja syrjäytymisuhanalaiset, ja suunnitella yhteistä hanketta, jossa olisi mukana useita toimijoita maakunnan alueelta. Hanketoiminnan ulkopuolelta ryhmä kommentoi, että yhteistyöryhmä voisi toimia myös VOS-koulutusten ja työvoimakoulutusten ja ehkä koulutuksen rahoituksenkin koordinoinnin kanavana.

Kiitos teille!

Muistakaa:

Asana.com -alusta!

ELO-tori

FB-ryhmä Ohjausverkosto Pohjois-Pohjanmaa

Ohjataan yhdessä 15.9.2017